AZ ÚJSZÖVETSÉGBEN VANNAK NŐI LELKIPÁSZTOROK

Marg Mowczko · németre fordította: Hans-Jörg Ronsdorf · 2021. május · átdolgozva: 2026. október

A „lelkipásztorokon" (férfiakon és nőkön) itt – a gyülekezet formájától függően – pásztorokat, presbitereket, felügyelőket vagy vezetőket értünk. Az Újszövetség többnyire egyszerűen „szolgáknak" nevezi őket. A „pastor" (lelkipásztor) szó latin, és „pásztort" jelent (görögül poimēn). Gyülekezeti szolgálat megnevezéseként az Újszövetségben csak az Ef 4,11-ben fordul elő. (A német fordító megjegyzése)

Ki tudja, hányadszor kérdezték meg tőlem, hol áll az Újszövetségben, hogy nők lelkipásztorok voltak. Valaki, akit T-nek nevezek, információt kért. Azt mondta, olyan példákat akar, amelyek „sziklaszilárdak", ahol „világosan és egyértelműen" kimondva áll valami olyasmi, hogy „Susan igehirdető és tanító volt". Válaszul megismételtem T-nek azokat a szempontokat és érveket, amelyeket már sokszor felhoztam beszélgetésekben és cikkekben.

Nem terveztem, hogy válaszomat cikként közzéteszem, de miután végignéztem, milyen online felhajtás kísérte három női lelkipásztor felszentelését a Saddleback Churchben május 6-án, átdolgoztam és kibővítettem T-nek adott válaszomat, és itt közzétettem.

PÁL SZOLGÁLATI SZÓHASZNÁLATA

Pál apostol leveleiben senkit sem nevez lelkipásztornak, gyülekezeti presbiternek vagy felügyelőnek. Azokra, akik vele együtt szolgáltak, (csökkenő sorrendben) a következő megnevezéseket használja leginkább: munkatárs, testvér (fivér/nővér), diakonos („szolga / diakónus"), apostolos („apostol / misszionárius") és munkás. Ezeket a fogalmakat olyan férfiakra használja, mint Timóteus és Szilász, és olyan nőkre, mint Priszka, Evódia, Szüntükhé, Fébé, Júnia, Perszisz, Appia stb.

Pál ezenkívül gyakran több fogalmat is használ ugyanarra a személyre. Rugalmas volt a szolgálat szóhasználatában. Nem használt rögzített címeket, így például nem volt Szilász lelkipásztor vagy Fébé lelkipásztor.

Ha az Újszövetségben olyan személyeket keresünk, akiket „lelkipásztornak" neveznek, nem fogunk találni. Ha azonban olyan embereket keresünk, akik lelkipásztorként működtek helyi gyülekezetekben (amelyek többnyire házi gyülekezetek voltak), akkor nőket és férfiakat, sőt házaspárokat is találunk (például Nimfa Kolosséban és János második levelének „kiválasztott asszonya" Kis-Ázsiában).

AZ EFÉZUSI GYÜLEKEZET PÉLDÁJA

Az újszövetségi gyülekezetek nem úgy voltak megszervezve, és nem úgy működtek, mint a legtöbb mai gyülekezetünk, és nehéz név szerint ismert, felszentelt helyi gyülekezeti tisztségviselőket találni hivatalos vagy rögzített címmel.

Az efézusi gyülekezetben például voltak felügyelők (episkopoi; valószínűleg pártfogók, vendéglátók és házi gyülekezetek vezetői),[1] férfi és női szolgák (diakonoi; szolgálatukat közelebbről nem írják le), férfi és női presbiterek (presbyteroi; egyes presbiterek tanítottak) és nyilvántartásba vett özvegyek (ebből hamarosan külön rend lett a gyülekezetben).[2] De az ilyen tisztséget vagy szerepet betöltő emberek közül senkit sem azonosítanak vagy neveznek meg. ***Egyiküket sem!***

Három tévtanítót kivéve (1Tim 1,20; 2Tim 1,15) az efézusi gyülekezettel szolgaként és tagként kapcsolatba hozott személyek csak Timóteus, aki korlátozott ideig Pál képviselője volt Efézusban (vö. 2Tim 4,13.21), Priszka és Akvila (2Tim 4,19), valamint Onéziforus háza népe (2Tim 1,16; 4,19).[3]

Priszka valószínűleg a legvilágosabb példa, amelyet csak találhatunk az újszövetségi gyülekezet női vezetőjére vagy lelkipásztorára. Gyanítom, hogy az egyik ok, amiért egyesek nem ismerik el gyülekezeti vezetőnek – azon kívül, hogy nő –, az, hogy az emberek nem értik, hogyan beszélt Pál a szolgákról és a szolgálatról, és nem értik, hogyan működtek és szerveződtek a gyülekezetek az első század közepén.

Priszka Efézusban, majd később Rómában éppúgy szolga és vezető volt, mint Stefanás Korinthusban; sőt, neki és a férjének talán még több tapasztalata és nagyobb befolyása is volt a szolgálatban, mint Stefanásnak és szolgatársainak.

IGEHIRDETŐK ÉS TANÍTÓK

Mi a helyzet az „igehirdető” és a „tanító” fogalmával?

Az Újszövetségben csak Pált és Noét nevezik „igehirdetőnek” (kēryx). Az „igehirdető” szót az Újszövetség másként használja, mint ahogyan ma sok keresztény használja. Egy másik cikkemben a „prédikálni” jelentésű újszövetségi szavakkal foglalkozom, főnevekkel és igékkel egyaránt. Ezeket a szavakat jellemzően az evangélium üzenetének olyan emberek előtti hirdetésével összefüggésben használják, akik még nem hallották.

A gyülekezettel összefüggésben csak Pált (néhányszor) és a szíriai Antiókhiában megnevezett vezetőket nevezik „tanítónak” (didaskalos); ez utóbbiakat „prófétáknak és tanítóknak” nevezik: Barnabás, Simeon, akit Nigernek hívtak, a cirénei Lukiusz, Manaén és Saulus (ahogyan akkor hívták) (ApCsel 13,1). Az 1Tim 2,7-ben és a 2Tim 1,11-ben Pál három fogalommal jelöli magát: igehirdető (hírnök), apostol és tanító.

Az Apostolok cselekedeteiben „tanítani” jelentésű igék állnak különböző személyekre, többek között Péterre és Jánosra, Pálra és Barnabásra, valamint Apollósra, akit Priszcilla és Akvila helyreigazított. Az, hogy Apollóst (az ékesszóló és művelt férfit, aki Efézusban tanított) Priszcilla és Akvila helyreigazította, és hogy ezt az ApCsel 18 pozitívan jegyezte fel, bizonyára mond nekünk valamit ennek a házaspárnak a szolgálatáról.

Pál leveleiben alkalmanként „tanítani” jelentésű igéket használ önmagára, Timóteusra stb. Egy „tanítani” jelentésű igét (akárcsak a „prófétanő” főnevet) a Jel 2,20 a thiatirai Jézabelre is használ. Az ő példája azt mutatja, hogy a nők gyülekezeti vezetők voltak. Jézabel azonban a rossz vezető és a tévelygő tanítónő példája. (Időt kapott arra, hogy megtérjen erkölcstelenségéből.)

Fontos megjegyezni, hogy Pál a szolgálatról adott általános útmutatásaiban sehol sem mondja, hogy a tanítói/tanítási vagy a lelkipásztori szolgálat a nők számára tabu. Lásd: Róm 12,6–8; 1Kor 12,28 és Ef 4,11. Az 1Kor 14,26-ban és a Kol 3,16-ban pedig Pál a szolgálatban való részvételre bátorít, beleértve a tanítás előadását is.

SZÓHASZNÁLAT ÉS TEKINTÉLY

T olyan világos kijelentést akart, mint „Susan igehirdető és tanító volt”. Valóban van Páltól egy világos kijelentésünk egy női szolgáról. Többek között azt mondja, hogy Fébé „a kenkhreai gyülekezet diako-

nosa” volt (Róm 16,1–2). Ellentétben azzal, amit egyes bírálók a diakonos szóról mondanak, Pál jellemzően keresztény szolgákra használta ezt a szót, önmagát is beleértve: Fébé a kenkhreai gyülekezet szolgája volt.[4]

Nem az a probléma, hogy az Újszövetségben nincsenek nők, akik lelkipásztorként szolgáltak – vannak. Egyesek számára az a probléma, hogy Pál, a többi levélíró és az Apostolok cselekedeteinek szerzője más megnevezéseket alkalmaz a szolgákra, mint amelyet legtöbben megszoktunk. És ezek a szerzők néha ***semmilyen*** fogalmat nem használnak olyasvalakire, aki egyértelműen szolga (például István, ApCsel 6,1kk., és Stefanás, 1Kor 16,15–18).

Ezenkívül sok keresztény ragaszkodik ahhoz, hogy a nők nem lehetnek gyülekezeti vezetők. Ennek oka a tekintélyről alkotott hamis elképzelés. ***A szolgálatra szóló tekintély azonban nem a hívőtársak fölötti tekintély, hanem Istentől kapott felhatalmazás és ajándék arra, hogy valaki egy bizonyos szolgálatban munkálkodjon.*** A valódi keresztény szolgálat nem arról szól, hogy tekintélyt gyakoroljunk emberek fölött, hanem arról, hogy alázattal szolgáljunk nekik.

ZÁRÓ GONDOLATOK

Úgy tűnik, a jeruzsálemi gyülekezetet férfiak vezették, és a szíriai antiókhiai gyülekezetet is. Egyesek tehát dönthetnek úgy, hogy ezt a „modellt” követik. De ha Szíriából északra és nyugatra haladunk, egyre több női szolga neve bukkan fel, különösen a macedóniai és római városok gyülekezeteiről szóló versekben. Nem kétlem, hogy Fébé, Priszka, Nimfa és a hozzájuk hasonló nők befolyásos vezetők voltak gyülekezeteikben.

Egyetlen szakaszban, a Róm 16,1–16-ban Pál tíz nőt említ, akik közül hetet valamilyen módon szolgaként ír le: Fébét, Priszkát, Máriát, Júniát, Trifainát, Trifószát és Perszisztet. Ezeket a nőket nem nevezték lelkipásztoroknak, ahogyan az Újszövetségben egyetlen férfit sem neveznek egy gyülekezet lelkipásztorának, de közülük legalább néhányan és az Újszövetség más nőalakjai is lelkipásztorként működtek; felelősek voltak gyülekezetük tagjainak lelki és testi jólétéért. ***Ezért bibliai alapja van annak, hogy férfiak és nők gyülekezeti vezetők és lelkipásztorok legyenek.***

Eredeti: Marg Mowczko, „There are Women Pastors in the New Testament”, 2021. május 9., https://margmowczko.com/women-pastors-new-testament/ – németre fordítva, a szerző szíves engedélyével.

Jegyzetek

1. Az ***episkopoi*** szót néha „püspököknek” fordítják. Az egyháznak ebben a korai szakaszában azonban ezek az efézusi ***episkopoi*** nem lehettek olyan püspökök, akik egy város vagy egy körzet több gyülekezete fölött gyakoroltak felügyeletet.
2. Ezeket a tisztségeket az 1Tim 3 és 5 említi.
3. Pál azt is megemlíti, hogy Tikhikust Efézusba küldi (Ef 6,21; 2Tim 4,12).
4. Pál következetes volt abban, ahogyan a ***diakonos*** szót használta. Jellemzően lelki megbízatással rendelkező megbízottra használta. Ezek közé a ***diakonoi*** közé tartozik maga Pál (Róm 15,25; 1Kor 3,5; Ef 3,7; Kol 1,23 stb.), Timóteus (1Tim 4,6), Epafrás (Kol 1,7), Tikhikus (Ef 6,21–22; Kol 4,7–9), Apollós (1Kor 3,5), Fébé (Róm 16,1), sőt maga Jézus Krisztus is (Róm 15,8). A Róm 13,4-ben említett ***diakonos***, bár nem keresztény szolga, szintén Isten megbízottja isteni küldetéssel. Figyeljük meg, hogyan írja le Pál a hamis apostolokat mint a Sátán ördögi megbízatású megbízottait (***diakonoi***) (2Kor 11,13–15). A Gal 2,17-ben pedig Pál felteszi azt a szónoki kérdést, hogy Jézus ***diakonos***-a, vagyis megbízottja-e a bűnnek. Ezek a ***diakonos*** szó összes előfordulásai Pál leveleiben. ***Egyetlenegyszer sem használja a szót egyszerű vagy közönséges szolgákra (csatlós értelemben).***